

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

DEMOKRATI – ARBETE PÅGÅR

OM PARTIINRIKTAT DEMOKRATISTÖD

INNEHÅLL

Partiinriktat demokratistöd – vad är det?	4
Jens Orback: Interndemokrati kan bekämpa fattigdom	5
Politiskt vardagsarbete förändrar världen	6
How to run a party	9
Starka kvinnor vill leda Fatah	10
Carin Jämtin: Ni gör ett jättebra jobb!	13
Fackligt arbete tar fart efter år av krig	14
Nu gäller det att ta tillvara på entusiasmen	17
De äldre är rädda för att vi ska ta över	20

Produktion: Palmecentret och Global Reporting.

Texter: David Isaksson, Agneta Carleson, Anette Emanuelsson, Aida Burnett-Cargill, Susanna Wasielewski Ahlfors.

Grafisk form: Lisa Jansson/Global Reporting.

Foto: Omslag, sid 17–18: David Isaksson, sid 14–15: Aida Burnett-Cargill, sid 20–21: Anette Emanuelsson, sid 10–11: Ahmad Daghlaz.

Tryck: Modintryckoffset, 2013

Olof Palmes Internationella Center
Box 836 / Sveavägen 68, 101 36 Stockholm
Telefon: 08-677 57 70, Fax: 08-677 57 71
E-post: info@palmecenter.se
www.palmecenter.se

”Demokrati – arbete pågår” ges ut av Olof Palmes Internationella Center med ekonomiskt stöd av Sida. Sida ansvarar ej för innehåll, form eller de åsikter som uttrycks. Utgiven februari 2013.

DEMOKRATI – ARBETE PÅGÅR

OM PARTIINRIKTAT DEMOKRATISTÖD

PARTIINRIKTAT DEMOKRATI-STÖD – VAD ÄR DET?

Ett demokratiskt styrelseskick är den bästa förutsättningen för att de mänskliga rättigheterna ska respekteras. Därför bidrar Sverige genom partistödet till att människor i utvecklingsländer ska kunna organisera sig i politiska partier eller i organisationer som verkar politiskt.

Målet för partistödet är väl fungerande demokratiska partier och flerpartisystem i utvecklingsländer. Genom stöd till systerpartier i länder som inte är etablerade demokratier kan de svenska riksdagspartierna bidra till att stärka en demokratisk utveckling. Länder som är på väg från ett auktoritärt styrelseskick mot demokrati behöver ofta hjälp att bygga upp partier. Därför kan även organisationer som ännu inte formats till partier men som arbetar för en demokratisk förändring få del av partistödet.

LITE FAKTA OM PARTISTÖDET

- Svenska riksdagspartier kan söka pengar från Sida till partiinriktat demokratistöd i utvecklingsländer. Stödet ska hanteras av en så kallad PAO, partianknuten organisation. Partiet måste också ha varit representerat i riksdagen minst en av de två senaste mandatperioderna.
- Socialdemokraternas stöd förmedlas via Palmecentret.
- Det finns två syften med stödet, att stärka systerpartier och näralliggande politiska organisationer samt att stödja utveckling mot flerpartisystem.
- Stödet till systerpartier och näralliggande politiska organisationer kan innebära samarbete med partier, partilikhande organisationer och förbund för till exempel ungdomar och kvinnor, förändringsaktörer i auktoritära stater och exilorganisationer som verkar för demokrati i hemlandet.
- Stödet till flerpartisystem kan i sköra demokratier innebära att främja bildandet av plattformar för dialog och alliansbildande. Det kan också gå till att stärka oppositionspartier i svåra politiska miljöer. Riksdagspartierna uppmanas att samarbeta kring de här insatserna genom att göra gemensamma ansökningar till Sida.
- Partistödsmedel kan också användas för demokrati-uppbyggnad på Västra Balkan och i Östeuropa.
- Stödet omfattar totalt 80 miljoner kronor per år perioden 2012–2014. Mandatfördelningen i riksdagen påverkar hur mycket pengar respektive parti kan få. Socialdemokraterna hanterar drygt 18 miljoner per år.

- Partistödet startade som försöksverksamhet 1995 och permanentades 2002.
- Flera andra länder förmedlar också partistöd, bland dem Danmark, Norge, Holland, Frankrike, Tyskland och USA.

(Källor: Regeringen, Sida)

SAMARBETE MED PARTIER I 15 LÄNDER

Socialdemokraterna och Palmecentret genomför tre större program inom ramen för det partiinriktade demokratistödet under 2012–2014:

- Auktoritära och postauktoritära stater
- I EU:s väntrum
- Från vapen till valedlar

Sammanlagt 15 länder deltar i de tre programmen: Angola, Belarus, Bosnien och Hercegovina, Burma, DR Kongo, Egypten, Filippinerna, Makedonien, Moldavien, Norra Irak (Kurdistan), Palestina, Serbien, Sydafrika, Tunisien och Väst-sahara.

Det finns också ett regionalt projekt i Västra Balkan och ett globalt projekt i samarbete med IUSY (International Union of Socialist Youth).

Drygt 20 svenska partners från Socialdemokraterna, SSU och S-kvinnor deltar i samarbetena.

Dessutom genomför Palmecentret utbildningsprogrammet PYP (Program for Young Politicians) i samarbete med Centerns Internationella Stiftelse (CIS) och Kristdemokratiskt Internationellt Center (KIC). Unga politiker från Kenya, Tanzania, Uganda, Benin, Burkina Faso, Mali, Niger, Moçambique, Zimbabwe, Namibia och Sydafrika deltar i PYP.

INTERNDEMOKRATI KAN BEKÄMPA FATTIGDOM

1990 bodde mer än 90 procent av världens fattiga – alltså människor som lever på under 1,25 amerikanska dollar per dag – i fattiga länder. I dag bor cirka tre fjärdedelar av de fattiga i medelinkomstländer som Pakistan, Filippinerna och Nigeria.

Det beror inte på att människor har flyttat, utan på att dessa länder har tagit steget från att ha varit fattiga till att bli medelinkomstländer, där nivån på den genomsnittliga inkomsten per person är betydligt högre.

Men långt ifrån alla som bor där har gjort samma resa. Klyftorna i medelinkomstländerna är stora: Somliga lever i överflöd, andra i misär. De är inte bara fattigast i sina länder, de är världens fattigaste, vad gäller resurser, inflytande och hälsa.

Det är inte främst pengar dessa länder behöver för att utrota fattigdomen. Regeringarna saknar ju ofta viljan att göra något åt klyftorna.

Det som krävs är istället att fattiga organiserar sig för att själva förändra sina samhällen. Och därmed sina egna liv. En viktig del av detta är demokratiska partier som samlar fattiga och företräder deras vilja.

Friheten att mötas, organisera sig och yttra sig fritt är en förutsättning för detta. Då kan viljan organiseras i form av partier som utmanar

” Friheten att mötas, organisera sig och yttra sig är en förutsättning. Då kan viljan organiseras i form av partier som utmanar makten. Och då kan reformer genomföras som bekämpar fattigdomen. Det kan handla om en skola av hög kvalitet för alla barn, gratis hälsovård eller pensioner.

makten. Och då kan reformer genomföras som bekämpar fattigdomen. Det kan handla om en skola av hög kvalitet för alla barn, gratis hälsovård eller pensioner.

För att det ska ske krävs partier som samlar fattiga och för den politik medlemmarna vill. Det kräver en fungerande interndemokrati och en representation som speglar befolkningen. Kvinnor, unga, fackligt aktiva och minoriteter, är några grupper som måste finnas med bland partiets företrädare för att de ska nå framgång.

Palmecentret och Socialdemokraterna stödjer en rad partier världen över i deras arbete för att stärka interndemokratin och förbättra representationen – till exempel i Filippinerna, Palestina och Sydafrika. Med syfte att i längden få människors förtroende och bekämpa fattigdomen där de bor. Du kan läsa mer om detta i denna skrift.

Det är på sätt och vis symboliskt att den kongress som 1889 bildade Socialdemokraterna inte beslutade om något partiprogram. Däremot fattades beslut om partistadgar. De reglerade olika delar av interndemokratin och hur partiet skulle fungera.

Då var Sverige ett land med många fattiga och stora klassklyftor. Den demokratiska organisationen förändrade det. Det ledde till folkets förtroende vilket gav valsegrar, som i sin tur förändrade samhället. Liknande resor gör andra rörelser i andra delar av världen, och det stödjer vi. För i grunden är människors organisering den bästa vägen till varaktig förändring.

Jens Orback
*Generalsekreterare Olof Palmes
Internationella Center*

FOTO: THERESIA KHÖLIN

PARTISTÖDET:

POLITISKT VARDAGSARBETE FÖRÄNDRAR VÄRLDEN

Kampen för demokrati pågår i många länder. Palme-centret och Socialdemokraterna samarbetar med systerorganisationer runt om i världen så att de kan utveckla partiarbetet, stödja flerpartisystem och vara med och genomföra fria och demokratiska val.

Många länder i Europa och övriga världen har de senaste decennierna inlett den hoppfulla, men ofta krokiga resan mot demokrati. De forna Sovjetstaterna, Sydafrika efter apartheid, tidigare diktaturer i Sydamerika och nu senast de länder i Mellanöstern där den arabiska våren svept fram är andra exempel.

Länderna har kommit olika långt. För även om drömmen om demokrati är stark är det ingen enkel process att ta sig från klanvälde, inbördeskrig, kolonialism eller andra former av auktoritära eller totalitära styrelseskick, till en fungerande och inkluderade demokrati.

Det partiinriktade demokratistödet – kallas också partistödet – finansieras av Sida och ger riksdagspartier möjlighet att förmedla medel till systerorganisationer i utvecklingsländer samt länder i Östeuropa och Västra Balkan. Från 2013 bedriver Socialdemokraterna och Palme-centret samarbete med partier i sammanlagt 15 länder. Dessa projekt genomförs i samarbete med en socialdemokratisk organisation i mottagarlandet och hanteras av Palme-centret. Men det finns också ett program – Unga Politiker i Afrika – som genomförs i samarbete med Centerns Internationella Stiftelse (CIS) och Kristdemokratiskt Internationellt Center (KIC). Den årliga budgeten för hela verksamheten är drygt 18 miljoner kronor.

Ann Linde är socialdemokraternas internationella sekreterare och har varit engagerad i partistödet sedan i början av 2000-talet. Vi bad henne berätta om erfarenheter av stödet och hur det fungerar.

Varför finns partistödet?

– Politisk demokrati behövs för att försvara de mänskliga rättigheterna och långsiktigt bekämpa

fattigdom. Det handlar om att bygga och utveckla partier som vinner medborgarnas förtroende, forma lagar och regler för fria och demokratiska val och genomföra valrörelser som leder till legitima och regeringsdugliga politiker får leda landet. Och det tar tid.

FOTO: LINDA HAKANSSON

Hur sker urvalet av samarbetsorganisationer i mottagarländerna?

– I princip ska de partier som vi samarbetar med vara medlemmar i Socialistinternationalen eller liknande organisation. Då vet vi att de är etablerade som partier och uppfyller baskrav när det gäller medlemsinflytande, stadgar, ideologi och så vidare. Men det finns viktiga undantag. I Tunisien var det till exempel omöjligt att bilda demokratiska partier under den tidigare regimen.

– Vi har också en del samarbete med socialdemokratiska rörelser och grupper i diktaturländer där demokratiska partier är förbjudna att verka. Men vilka länder det är och hur stödet ser ut kan vi av naturliga skäl inte berätta öppet om. Risken är stor att de personer vi samarbetar med då skulle råka mycket illa ut.

– Över lag måste partistödet hanteras varsamt. Det ska användas för att stärka partiväsendet och därmed demokratin i ett land – inte för att snedvrida en opinion eller gynna vissa intressegrupper.

Vad gör ni konkret inom ramen för partistödet?

– Det handlar om att förmedla kunskap om och diskutera partiarbete i olika former. Det sker främst genom seminarier, träffar, studiebesök och andra former av lärande möten, här i Sverige och i mottagarländerna. Vanliga teman är hur man bedriver en valkampanj, partiarbete i vardagen och hur man utformar ideologi och policy.

FOTO: FRIDA PERJUS/PALMECENTRET

Buse
ERY SUPPLEMENT FOR MEN

TIG

ANG

STO

Protect Your
Senses! Desire
and Stamina!

BPI

Bismenritt Rd

INGARAN
DENTAL CLINIC

SECURE
JOBS!
SECURE
LIVES!

SECURE
JOBS!
SECURE
LIVES!

STREAM
TEAM

– Från oss deltar partiföreträdare från hela landet, med praktisk och konkret erfarenhet av partiarbete på olika nivåer: hur man värvar medlemmar, organiserar valrörelser, tar fram partiprogram och så vidare. Våra samarbetspartners bjuder in aktivister som vill engagera sig mer i partiarbetet. Att träffas och samtala utifrån praktiska erfarenheter och behov är en mycket bra form för lärande.

I många länder, även demokratier, dominerar äldre män i politiken. Kan partistödet bidra till att öka jämställdheten?

– Jämställdhet i politiken är ett av våra viktigaste mål. Därför har vi en enkel regel för partistödet: kvotering. Det måste vara en viss andel kvinnor på alla aktiviteter som vi är med och arrangerar. Vidare har vi alltid diskussioner om vikten av jämställdhet och att få alla befolkningsgrupper, kvinnor, unga, äldre, minoriteter och så vidare, representerade på alla nivåer i politiken.

Vi vet att det tar tid att få bukt med mansdominansen i politiken. Men det finns positiva exempel, som ANC i Sydafrika. De har i dag en regel om att alla politiska församlingar ska bestå av minst 50 procent kvinnor! Gärna mer än 50 procent, anser de, eftersom kvinnor historiskt sett varit underrepresenterade.

En del socialdemokratiska partier har vuxit fram ur befrielseströrelser, till exempel ANC i Sydafrika och Fatah i Palestina. Hur påverkar det samarbetet?

– Det är en stor omställning att gå från befrielseströrelse till politiskt parti. Under befrielsekampen, då man kämpar mot en diktatorisk regim, ägnar man sällan tid åt att stärka interndemokratien. Oftast är det en liten grupp som tar alla viktiga beslut. Det finns sällan ett program för hur landet ska utvecklas efter befrielsen – det gäller ju först och främst att vinna kampen. Och de personer, oftast män, som var ledande i kampen har svårt att släppa sin tidigare ledarstil och börja fungera inkluderande och demokratiskt.

– Därför har vi ett särskilt program för sådana partier, Från vapen till valsedlar, då vi diskuterar deras speciella situation och behov. Där ingår att företrädare från olika länder träffas och diskuterar hur de har hanterat övergången till en parti-

organisation. Deltagarna blir ofta förvånade när de inser hur mycket de har gemensamt och att de har mycket att lära av varandra.

Vägen till demokrati med flerpartisystem och fria val är ofta kantad av motgångar och bakslag. Vilka problem är svårast att hantera?

– Många som engagerar sig lokalt utsätts för trakasserier och andra övergrepp av grupper som inte vill ha en fungerande demokrati. Det kan också vara myndigheter eller regerande partier som försvarar partiarbete genom att införa byråkratiska hinder, eller regler som inte går att uppfylla. Blir problemen för stora kan det leda till att partiaktivister inte orkar eller kan fortsätta att arbeta politiskt. I många länder är detta det största hotet mot en god utveckling och något vi alltid måste uppmärksamma.

Nämnmånga länder där partistödet har inneburit en positiv förändring.

– I Filippinerna var vi med och stödde uppbyggnaden av ett socialdemokratiskt parti. I dag fungerar partiarbetet utmärkt, och man har ett bra samarbete med fackföreningsrörelsen och det civila samhället och sitter till och med i regeringen. I Palestina bidrog vi till att Fatah år 2009 genomförde sin första kongress på 20 år – ett mycket viktigt steg för att utveckla den interna demokratin och partiarbetet.

– Förtroende är viktigt för att samarbetet ska fungera bra, att man vågar berätta öppet om svagheter och problem i partiarbetet. I länderna på Balkan och i forna Sovjetunionen har det tagit tid att bygga relationer för ett effektivt samarbete, men det tycker jag att vi har numera.

Om jag som s-medlem vill engagera mig i arbetet med det partiinriktade partistödet, hur gör jag då?

– Ta reda på om den arbetarekommun eller det partidistrikt du tillhör redan deltar i något av våra samarbeten. Kontakta de ansvariga och berätta att du är intresserad av att delta. Om det inte finns något partistödssamarbete i ditt distrikt kan du föreslå att man kontaktar Palmecentret för att få igång ett sådant.

HOW TO RUN A PARTY – PARTISKOLA PÅ NÄTET

Medlemmar och förtroendevalda i systerpartier runt om i världen delar en önskan med oss – de vill att deras partier ska vara öppna och demokratiska. Förutsättningarna för detta skiljer sig åt mellan olika länder. I länder med auktoritärt styre, där organisering och partiarbete måste ske i hemlighet, går det inte att arbeta öppet. I andra länder kan det i stället vara traditioner och gammaldags ledarskap i partiet som förhindrar öppenhet och god intern demokrati.

Flera systerpartier har efterfrågat stöd till sitt förändringsarbete och Palmecentret och Socialdemokraterna har därför tillsammans tagit fram handboken "How to run and represent your party", som publicerades 2010. Där finns information om hur arbetet i partiföreningen kan organiseras, vad man som förtroendevald bör tänka på i kontakter med väljarna och mycket

mer. Handboken vänder sig främst till medlemmar och förtroendevalda på lokal nivå.

Nu finns också ett digitalt utbildningsmaterial baserat på handboken. På hemsidan www.howtorunaparty.org finns texter och illustrationer samt frågor för att testa kunskaperna. Dessutom finns 230 videoklipp från partivänner i olika länder som ger sina synpunkter på till exempel medlemsvärvning, ledarskap och opinionsbildning.

Vem som helst kan gratis använda materialet och man kan jobba enskilt eller i grupp. Du väljer själv om du vill registrera dig eller vara anonym. Men för att hemsidan ska komma ihåg vilka frågor du svarat på och hur många rätt du har krävs registrering.

Välkommen att besöka www.howtorunaparty.org!

Makram Daragmeh, Farah Said och Raed Debiy i Fatahs ungdomsförbund.

FRÅN VAPEN TILL VALSEDLAR

STARKA KVINNOR VILL LEDA FATAH

PALESTINA. Omvandlingen från befrielseörelse till demokratiskt parti är en stor utmaning för det toppstyrda och mansdominerade Fatahpartiet. Socialdemokraterna hjälper dem på vägen, med målet att ge kvinnor och unga en större roll i partiarbetet.

– **VI KVINNOR HAR** mycket energi och vilja att förändra, men vi vet inte var vi ska göra av den kraften i vårt samhälle. Det var därför jag gick med i Fatah Youth, de ser till att vi får använda den energin där den behövs!

Det säger Farah Said, 22-årig journaliststudent och aktiv i ungdomsavdelningen av Fatah, Socialdemokraternas systerparti i Palestina. Vi

träffas på deras kontor i Nablus på Västbanken. Januarisolen värmer utanför men kylan strålar fortfarande från de tjocka stenväggarna.

Farah Said och partikollegan Raed Debiy diskuterar ivrigt den protestaktion de var med och genomförde förra veckan i ett israeliskt bosättningsområde. Protesten gällde den planerade utbyggnaden av bosättningen. Raed visar sin

Facebooksida där han publicerat bilder på hur Fatah-ungdomarna tar sig in på området och reser en palestinsk flagga.

– Det budskap vi ville förmedla var att detta är vårt land, ta inte det ifrån oss – vi bor här, fyller Farah i.

Politik genomsyrar palestiniernas dagliga liv, fortsätter hon. Den grå betongmuren, vägspärrarna och bosättningarna är synliga påminnelser om palestiniernas begränsade politiska rättigheter. Därför är det naturligt att engagera sig.

– Vi jobbar mer lokalt, ute bland människorna, än de som är med i moderpartiet Fatah. Vi kämpar för sociala frågor som arbete, kvinnors situation och rätten till utbildning, fyller Raed i.

– Men när det handlar om verkligt politiskt inflytande i partiet, då har vi en lång väg kvar. Fatah Youth har ännu inga representanter i de högsta beslutande organen.

Socialdemokraterna och Fatah har haft kontakt ända sedan 1970-talet, då Olof Palme och den palestinske ledaren Yassir Arafat möttes för första gången. I dag är samarbetet inriktat på att stödja den ofta svåra övergången från befrielse till ett demokratiskt parti. Man får bland annat stöd för att stärka lokalavdelningarna och öka inflytandet i partiet för kvinnor och unga.

STÖDET TILL FATAH YOUTH går direkt genom SSU och inte genom Fatah centralt. Många unga Fatahmedlemmar har besökt SSU i Sverige och lärt sig om kampanjarbete, nätverkande och hur man stärker kvinnors inflytande i partiet. Lärdomar som de för vidare till sina partikamrater när de kommer hem igen.

– Samarbetet med SSU har verkligen öppnat möjligheter för mig i ungdomsförbundet, säger Farah. Jag har bland annat fått lära mig om hur man genomför lyckat kampanjarbete, något jag fick nytta av när jag jobbade med borgmästaren i Ramallah inför lokalvalen i höstas. SSU känns som riktiga vänner, de förstår vår vardag och kommer hit och besöker oss.

– Jag är imponerad av SSU:s tydliga strategier, fortsätter Raed. De arbetar så bra i team, tar beslut gemensamt och ser till att kvinnor deltar på lika villkor. Det är väldigt inspirerande!

VI LÄMNAR NABLUS och åker söderut mot Ramallah. Resan går genom ett kulligt kargt landskap. Palestinska byar brer ut sig längs vägen och på toppen av flera kullar syns israeliska bosättningar. Att Ramallah anses mindre konservativt än Nablus märks tydligt när man ser på kvinnorna.

” Stödet från Socialdemokraterna har haft en enorm betydelse genom åren. Utan detta samarbete hade Fatah inte kunnat genomföra partikongressen 2009. Då hade det gått hela 20 år sedan vi haft möjlighet att samlas till kongress.

Faraj Zayoud, Fatahs internationella avdelning.

Den själ som oftast täcker kvinnornas hår i Nablus är inte lika populär här.

Faraj Zayoud arbetar på Fatahs internationella avdelning i Ramallah. Som ansvarig för Fatahs internationella relationer har han besökt Sverige många gånger och deltagit i samtliga socialdemokratiska kongresser sedan 2005. Därför känner han till den svenska mentaliteten och vanorna som kaffedrickandet, förklarar han med ett skratt när kaffet dukas fram i hans kontor.

Stödet från Socialdemokraterna har haft en

enorm betydelse genom åren, understryker Faraj Zayoud. Utan detta samarbete hade Fatah inte kunnat genomföra partikongressen 2009. Då hade det gått hela 20 år sedan vi haft möjlighet att samlas till kongress. Socialdemokraterna har också genomfört utbildningar för valkampanjer.

– Och de har hjälpt oss bygga upp vår organisation, både centralt och på gräsrotsnivå.

Vad har gjort starkast intryck?

– Socialdemokraternas dagliga arbete för att hålla det demokratiska deltagandet i partiet vid liv, säger han. Och antikorrupsionsmentaliteten, med transparens och ansvarsutkrävande. Detta är viktigt också för vår organisation.

Mansdominansen i Fatah är stark. Andelen kvinnor med uppdrag i partiet ökar – delvis tack vare de svenska insatserna och för att man har kvoteringsregler vid val, men fortfarande saknas kvinnorna på de höga posterna. Areej Khalili är en av många Fatahkvinnor som har deltagit i S-ledda utbildningar i politiskt deltagande och ledarskap. Nu för hon vidare det hon lärt sig till andra unga kvinnor i Fatah.

Särskilt i byarna är det svårt för kvinnor att engagera sig politiskt, berättar hon. Deras män anser ofta att kvinnornas roll är i hemmet – inte i politiken. Klantillhörigheten är stark, och kvinnorna röstar oftast på samma parti som sina män. Areej brukar se till att kvinnorna får träffa kvinnliga politiska aktivister, som kan agera som förebilder.

– Fatahs kvinnor kämpar för att bevisa för männen att de är fullt kapabla att anta högre maktpositioner. Men för att nå dit måste kvinnorna arbeta tillsammans, i kvinnliga nätverk, säger Areej Khalili.

Hur vill du att Fatah ska se ut om tio år?

Areej skrattar.

– Då innehar Fatahs kvinnor minst hälften av alla platser i partiet, från botten och uppåt. Och själv hoppas jag sitta på den allra högsta posten.

FRÅN VAPEN TILL VALSEDLAR: FAKTA

Programmet Från vapen till valsedlar ska stödja partier som tidigare varit befrielse rörelser i övergången till att bli demokratiska partier. Ökat inflytande för kvinnor och unga, ökat inflytande för lokalavdelningarnas samt arbete mot korruption är viktiga samarbetsområden.

Flerpartikonferenser med olika teman har genomförts sedan 2003:

- I Stockholm 2003 med S, ANC och Fatah om bland annat fredlig konfliktlösning.
- I Sydafrika 2007 med S, ANC och Fatah om bland annat interndemokrati och hur man förbereder en kongress.
- I Sydafrika 2008 med S, ANC och Fatah om alla aspekter av en partikongress.
- I Egypten 2010 med S, ANC, Fatah och PUK om omvandlingen från befrielse rörelse till modernt, demokratiskt parti.
- I Turkiet 2011 med S, ANC, Fatah och PUK om motstånd genom ickevåld.
- I norra Irak (Kurdistan) 2012 med S, ANC, Fatah, PUK, Akbayan, Frelimo och MPLA om dialog och försoning.

Förutom flerpartikonferenserna pågår också projekt i samarbete med Fatah i Palestina och ANC i Sydafrika. Fokus för detta stöd är att öka inflytandet för unga och kvinnor samt lokala ledare på distriktsnivå.

Programsmål: Samarbetspartierna har stärkt sina interndemokratiska strukturer och lokalavdelningarna har ökat sitt inflytande i partiet.

Deltagande partier: Socialdemokraterna i Sverige, Fatah i Palestina, ANC i Sydafrika, Patriotic Union of Kurdistan, PUK, i Irak, Akbayan i Filippinerna och MPLA i Angola.

SAMARBETET MED FATAH YOUTH I PALESTINA

Darina Agha, internationell sekreterare på SSU, tycker att samarbetet och den nära relationen med Fatah Youth varit viktig för att förstå palestiniernas svåra situation.

– SSU har fått många vänner för livet i Fatah Youth, men framför allt en stor kunskap om den palestinska frågan.

Hon ser framför allt att SSU kunnat påverka synen på jämställdhet inom Fatah Youth.

– Vi ser ofta bra resultat efter feministiska pass när vi jämför deltagare som medverkat på tidigare pass och de som hör argumenten för första gången.

NI GÖR ETT JÄTTEBRA JOBB!

ETT AV MINA starkaste minnen av att arbeta internationellt är från Sydafrika. Det var när jag var valövervakare under det första fria valet 1994. En äldre man som var blind skulle rösta – för första gången i sitt liv. Han var högtidligt klädd. Vi gick in i ett hörn för att tyst läsa upp vad som stod på valsedlarna. Då svarade han med djup basröst: ”Nelson Mandela!”

För mig är Sydafrika det kanske bästa exemplet på vad vi åstadkommit med vårt bistånd. Under många år stödde vi befrielseörelserna i södra Afrika och när Sydafrika blev demokratiskt bidrog vi till att det första fria valet genomfördes på ett korrekt sätt.

För mig handlar det internationella arbetet om att alla människor har lika rätt och samma värde. Människor ska inte behöva växa upp i fattigdom, ingen ska behöva bli utnyttjad. Det kan låta högrävande, men så enkelt är det.

Syftet med det demokratiinriktade partistödet är att stödja partierna i våra samarbetsländer så att de blir starkare och bidrar till ökad demokrati i sina länder. Hur man organiserar partiarbete är en viktig fråga, men det är också viktigt att formulera arbetet med sakfrågor. Miljön kan till exempel vara en bra ingång för att bli politiskt engagerad. I Palestina är tillgången till vatten en sådan fråga.

Arbetsrätt och kopplingen till globala fackliga rättigheter tycker jag också är oerhört viktigt. Kunskapen om hur det ser ut i världen ökar, allt

” Det internationella arbetet handlar inte bara om att vi bidrar med vår kunskap. I dagens globala värld lär vi oss också mycket av andra. Det kan till exempel handla om kampanjmetoder, olika sätt att engagera gräsrotter och hur man använder sociala medier som under den arabiska våren.

fler människor i rika länder vill inte längre köpa varor som produceras av arbetare som saknar rättigheter. En av våra största utmaningar är därför att göra de fackliga rättigheterna till en global fråga, och här spelar Palmecentret en viktig roll.

Det internationella engagemanget i partiet är viktigt. Jag tror också att det är berikande – både för den som är aktiv och för partiet i stort – om man ena dagen arbetar med internationella frågor, nästa dag med dagordningen inför kommunfullmäktigemötet.

Det internationella arbetet handlar inte bara om att vi bidrar med vår kunskap. I dagens globala värld lär vi oss också mycket av andra. Det kan till exempel handla om kampanjmetoder, olika sätt att engagera gräsrotter och hur man använder sociala medier som under den arabiska våren.

Jag hoppas också att vi som parti ska bli bättre på att ta tillvara all den kunskap som finns hos alla de som lever i Sverige men har rötter i andra länder och vill engagera sig. Deras insikter och erfarenheter är mycket viktiga för oss.

Till er som redan är aktiva i det internationella arbetet vill jag säga: Ni gör ett jättebra jobb! Kanske kan det ibland kännas tungt när demokratin går bakåt i det land som vi samarbetar med, eller om man blir osams med sin partnerorganisation. Men kämpa på!

Till er som ännu inte engagerat er vill jag säga: En del tror att det är svårt att arbeta med internationella frågor, men det är det inte alls. Dessutom – alla medlemmar har erfarenheter som är viktiga också i det internationella arbetet. Vi kan olika saker, vi kan bidra med olika kunskaper – men alla behövs!

Carin Jämtin
Partisekreterare

FOTO: MAGNUS SELANDER

Muris Spahic, FFA.

I EU:S VÄNTRUM

FACKLIGT ARBETE TAR FART EFTER ÅR AV KRIG

BOSNIEN OCH HERCEGOVINA. – Oavsett hur lång uppførsbacken är och hur lång kampen kommer att vara, ger vi aldrig upp striden för våra rättigheter!

DET SÄGER MURIS SPAHIC, socialdemokrat och aktiv i det bosniska metallarbetareförbundet.

Zenica är en liten stad i centrala Bosnien och Hercegovina med ungefär 100 000 invånare. Omgivna av gröna bergskullar ligger de grå betonghusen tätt i dalgången runt floden Bosna. Zenica är på många sätt en typisk industristad på Balkan. Här ligger Bosniens och Hercegovinas största stålfabrik och staden är känd som den jugoslaviska fackföreningsrörelsens vagg. Här

finns också landets starkaste fackförbund: Metallarbetareförbundet.

Fackets kontor ligger precis utanför fabriken, två våningar upp i en grå byggnad. En ständig ström av människor passerar genom lokalen. Några småpratar med varandra, andra tar en kopp kaffe, stannar för en stund och återvänder sedan till jobbet. Den som ofta tar emot och lyssnar till deras problem är Muris Spahic, ansvarig för Förbundet för fackligt aktiva i

Zenica, och medlem i fackklubbens styrelse. Denna dag spricker den 50-årige elingenjören nästan av glädje:

– Vi fick ett stort genombrott i går kväll. Vår advokat berättade precis att facket vunnit en viktig rättstvist. Nu måste företaget äntligen betala ut den ersättning för övertids- och nattarbetet som vi har rätt till!

Syftet med Förbundet för fackligt aktiva är att etablera facklig-politisk samverkan mellan det socialdemokratiska partiet (FFA-SDP) och Federationen för oberoende fackliga organisationer i Bosnien och Hercegovina. Förbundet arbetar för att utveckla dialog mellan partiet och fackliga organisationen med målet att stärka de fackliga rättigheterna och bättre kunna föra fram fackliga frågor genom partiet och dess politiker.

Själv arbetar Muris Spahic ideellt för Förbundet för fackligt aktiva. Som medlem i klubbstyrelsen på företaget ägnar han mycket tid åt vardagsärenden i den fackklubb som är den största inom Metallarbetareförbundet.

Stålverket, som var det största av sitt slag i forna Jugoslavien, har de senaste tio åren bytt ägare flera gånger. Enligt Muris har privatiseringsprocessen varit förödande för arbetarnas rättigheter. Trots detta var den fackliga organisationen mer eller mindre vilande under åren av krig, efter Jugoslaviens sammanbrott.

– Det har varit en hård tid med uppsägningar, omstruktureringar och långa arbetspass till låg lön. När vi inte ens längre hade rätt till kollektivavtal beslutade vi oss för att bygga upp den fackliga verksamheten igen, fortsätter Muris Spahic.

I DAG HAR DET FACKLIGA arbetet återigen tagit fart och Metallarbetareförbundet har åstadkommit viktiga förbättringar och medlemmarna har fått utbildning om sina grundläggande rättigheter. Ett viktigt område har varit att stärka arbetsskyddet genom att öka säkerheten vid farliga arbetsmoment. Nyligen lyckades facket också få till en matsal så att de anställda inte behöver äta bredvid sina maskiner. Men den viktigaste frågan har varit rätten till betald övertidsersättning.

– När de dåvarande indiska ägarna 2006 vägrade betala ut lön för övertid och nattskift beslutade facket att stämma företaget. Många

anställda var först emot detta, de var rädda för att förlora sina jobb. Under de här åren har jag nog talat med de flesta av mina 2 000 kollegor för att förklara att det faktiskt handlar om deras rättigheter, rättigheter som borde vara självklara, fortsätter Muris Spahic.

” **Det handlar om att påverka politiska beslutsfattare att göra de nödvändiga förändringarna i samhället. Tack vare hjälpen från Palmecentret och Socialdemokraterna i Östergötland har Forumet byggt upp sin kapacitet för att kunna påverka andra aktörer.**

Muris Spahic, FFA.

För honom har den kunskap och det stöd han fått från Förbundet genom samarbetet med Sverige varit otroligt viktigt i det dagliga arbetet på fabriken:

– Genom programmet har jag fått möjligheten att delta i seminarier om våra rättigheter: rätten att bilda fackföreningar, rätten till föräldraledighet, säkerhet på arbetsplatsen och mycket annat. Allt det jag lärt mig genom projektet har jag också kunnat använda i mitt vardagliga arbete här på fabriken.

I samarbetet ingick ett besök till Sverige där

Forumets medlemmar besökte LO, träffade representanter från IF Metall och mötte sin samarbetspartner Socialdemokraterna i Östergötland. Besöket gav bland annat idéer för den nya arbetslag som nu diskuteras av den bosniska regeringen.

– Det handlar om att påverka politiska beslutsfattare att göra de nödvändiga förändringarna i samhället. Tack vare hjälpen från Palmecentret och Socialdemokraterna i Östergötland har Forumet byggt upp sin kapacitet för att kunna påverka andra aktörer, fortsätter Muris Spahic.

Många av de frågor han drivit är sådant som borde vara självklart, men som i dag inte är det i Bosnien och Hercegovina:

– Arbetsrätten måste fungera. Företagen måste respektera lagen – vi kommer aldrig att sluta kämpa för det!

BESIMA BORIC ÄR ordförande för Förbundet för fackligt aktiva. För henne handlar facklig-politisk samverkan bland annat om att gemensamt arbeta fram strategier som kan påverka den politiska beslutsprocessen i landet. I detta ingår bland annat ett stärkt lagligt skydd för fackligt förtroendevalda.

– De som arbetar har mycket litet inflytande över de politiska beslut som påverkar dem. Som socialdemokratiskt arbetareparti ser vi det som otroligt viktigt att ändra på detta. Det var också därför som vi startade Fackligt Forum.

Finns det då några komplikationer med en facklig verksamhet som är så nära knuten till ett politiskt parti? Nej, menar Besima. Tvärtom så uppskattas partiets arbete även av dem som inte själva är medlemmar:

– Partierna har sedan självständigheten fokuserat på helt andra frågor, med konsekvenser för dem som arbetar för staten och i privata företag. Nu har de någon som är beredd att lyssna. Det faktum att SDP i dag är det största partiet i regeringskoalitionen gör också att vi kan föra fram fackliga frågor direkt i regeringen.

I EU:S VÄNTRUM: FAKTA

Programmet ska hjälpa till att stabilisera och fördjupa demokratin på Västra Balkan och i Östeuropa, genom att verka för demokratiska principer i samhället i stort och i politiska partier. Gemensamt för de länder som ingår är att de till för cirka 20 år sedan hade ett auktoritärt socialistiskt styre utan fria val och fri organisering. Medborgarna har därför begränsad erfarenhet av att utöva politiskt inflytande och utkräva ansvar.

Partierna har få kvinnor på ledande positioner. Många unga är medlemmar, men får sällan gehör för frågor som är viktiga för dem. Väljarstödet för de här partierna varierar stort från val till val. Det skapar en instabil politisk miljö och förhandlingar inför regeringsbildandet är ofta långdragna.

Samarbetet sker förutom med partier också med tankesmedjor och partinära utbildningsorganisationer i samarbetsländerna.

Programmål: Samarbetspartierna bidrar till politisk pluralism och stabilitet genom demokratiska och inkluderande arbetsformer samt regional samverkan.

Deltagande länder: Bosnien och Hercegovina, Serbien, Makedonien, Moldavien och Turkiet.

Socialdemokraterna i Östergötland är samarbetspartner till Förbundet för fackligt aktiva inom SDP i Bosnien och Hercegovina. Irma Görtz är en av de ansvariga för samarbetet.

– Första åren arbetade vi med att skapa förståelse bland de fackliga ledarna om vikten av facklig-politisk samverkan och att stärka kontakten med det socialdemokratiska partiet SDP. Att det är viktigt att samarbeta med ett parti som företräder arbetarnas intressen, berättar hon.

– Vi diskuterade bland annat våra olika roller som parti och fackföreningar, och att det inte är farligt om det då och då utbryter ett "rosornas krig" kring frågor där vi har lite olika fokus.

–Vi arbetar också med arbetslagsstiftning och har bett facket att ringa in frågor som de anser att man bör driva politiskt. Det man tagit upp är till exempel stärkt arbetsskydd, föräldraledighet och skydd för gravida kvinnor.

Har ni lärt er något på det här samarbetet?

– Jättemycket! Facklig-politisk samverkan har blivit så självklar för oss i Sverige att vi sällan funderar över varför den finns eller vad den bör innehålla. Det blir så tydligt när vi talar med de fackliga i Bosnien och Hercegovina hur viktigt det samarbetet är för att nå framgång.

Thouraya Hammami,
Ettakatol.

AUKTORITÄRA OCH POSTAUKTORITÄRA STATER NU GÄLLER DET ATT TA TILLVARA PÅ ENTUSIASMEN

**TUNISIEN. – Vi har inget val. Det är nu eller aldrig som gäller!
Om vi missar allt nu så kommer vi inte att få möjligheten igen.**

THOURAYA HAMMAMI tittar ut över partilokalen. Kaffemuggar och termosar, hopsamlade stolar och bord som hämtats in för att alla ska få plats. Folk kommer och går, mötena avlöser varandra. Ingenting är riktigt i ordning. Allt är så nytt att det inte ens finns en skylt nere i entrén. Men entusiasmen, den går det inte att ta miste på.

Det har gått drygt två år sedan den tunisiska revolutionen som blev startskottet för den arabiska våren. För det socialdemokratiska partiet Ettakatol har tiden varit omtumlande.

Från en existens i diktaturens skugga är man sedan de första demokratiska valen för ett drygt år sedan ett av tre partier i regeringskoalitionen. Och antalet partimedlemmar har vuxit, från några hundra till i dag långt över 20 000!

Runt ett av borden sitter ett tjugotal personer som ingår i partiets internationella kommitté. Diskussionen är intensiv och handlar om politiska strategier för framtiden, hur man bygger relationer till andra partier och hur man bäst kan ta tillvara deras erfarenheter.

– Den stora utmaningen för oss som parti nu är att ta tillvara entusiasmen hos de många tusen som sökt sig till oss och som vill förändra samhället. Det gäller att all den energi som nu finns i Tunisien inte går till spillo. Här kan kanske också andra partier lära av oss, säger Samia Melki Fessi som också deltar på mötet.

Arbetet med att bygga en politisk organisation handlar också om att etablera en demokratisk struktur i partiet och inte minst att rekrytera fler kvinnor, menar Mehdi Ben Abdallah, en annan av mötesdeltagarna.

– Vår största utmaning nu är att få med fler kvinnor i det politiska livet, konstaterar han och får medhåll av Thouraya Hammami.

Många av dem som sökte sig till Ettakatol är precis som Thouraya unga, engagerade kvinnor.

– Jag var aktiv i protesterna mot Ben Ali och kände att jag ville göra något mer. Jag tror på ett samhälle som arbetar för social utjämning och där marknaden har en betydelse men utan att vi låter den styra. Därför gick jag med i Ettakatol, berättar Thouraya Hammami som i dag bland annat ingår i partiets programkommission.

Bland det viktigaste partiet gjorde den första tiden efter revolutionen var, menar Thouraya, att man aktivt motverkade konflikten mellan islamister och icke-islamister.

– Vi har hela tiden sagt att alla har rätt att vara olika så länge de respekterar demokratin. Vi ska inte kopiera eller importera något från Europa eller från någon annan del av världen. Som ett muslimskt, demokratiskt land måste vi skapa vår egen modell.

I oktober 2011 genomfördes de första fria valen i Tunisien. Ettakatol blev den fjärde viktigaste politiska kraften. Efter valet beslöt Ettakatol att ingå i en regeringskoalition som dominerades av det islamistiska partiet Ennahda.

Efter två år av relativt lugn dödades i början av februari 2013 ledaren för ett av de liberala oppositionspartierna. I dag är osäkerheten därför stor om vad som kommer att hända och hur den framtida regeringen kommer att se ut.

– Vi har haft en viktig roll i arbetet med att minska spänningarna i samhället och samtidigt kunna föra en dialog med islamisterna kring den kommande konstitutionen. Men det har inte varit

lätt, vi har inte samma bakgrund, inte samma förståelse för statens roll och dess oberoende, konstaterar Thouraya.

En stridsfråga i debatten kring konstitutionen var försöket att skriva in att kvinnorna skulle vara underordnade männen.

” Den stora utmaningen för oss som parti nu är att ta tillvara entusiasmen hos de många tusen som sökt sig till oss och som vill förändra samhället. Det gäller att den energi som nu finns i Tunisien inte går till spillo. Här kan kanske också andra partier lära av oss.

Samia Melki Fessi.

– Det var våra parlamentsledamöter som slog larm och tillsammans med övriga partier, medierna och det civila samhället lyckades vi stoppa förslaget.

Förväntningarna var stora på snabba ekonomiska förbättringar under det första året och det islamistiska partiet gav omfattande löften under valrörelsen. I dag är många människor besvikna på islamisterna.

– Jag träffar många som säger att de i dag inte skulle ha röstat på islamisterna. ”Vi bryr oss inte om ni är goda muslimer eller inte, vi vill ha jobb

och ett bättre liv!” säger folk, konstaterar Thouraya.

Ettakatol har vuxit rekordsnabbt på mycket kort tid. Partiets medlemstillströmning skulle göra vilken partisekreterare som helst gröna av avund. Men hur tar man tillvara kraften och entusiasmen samtidigt som man bygger en modern partiorganisation i ett land som under femtio år varit en diktatur?

– Vid revolutionen var det inte många som visste hur en demokrati fungerade. Vi har fått lära oss mycket – och snabbt. I dag finns vi i praktiskt taget alla distrikt i landet. Men att bygga upp ett parti är ett komplext arbete och vi behöver kunskap och erfarenhet från partier som det svenska, inte minst för att se vilka misstag vi bör undvika, fortsätter Thouraya Hammami.

Som många andra unga, politiskt aktiva kvinnor tillhör Thouraya en förhållandevis välutbildad och urban elit. Att utifrån detta nå ut till lågutbildade och fattiga kvinnor i inlandet är inte det lättaste.

– För männen finns det många givna mötesplatser, kvinnorna har andra typer av nätverk. Vi når ut mycket via medier, men vi kan bli mycket bättre på att nå ut än vad vi är nu, särskilt till kvinnor som lever i mindre städer. Mycket handlar om att personligen träffa människor, organisera möten, bjuda in till samtal.

Ettakatol har en mycket nära relation till den fackliga rörelsen. Flera av ledarna kom därifrån och bland medlemmarna finns många fackligt aktiva. Under det senaste året har det varit flera konflikter, inte minst mellan bokstavstroga salafister som angripit konstutställningar och fackliga möten. Det finns de som är oroad över en ökad islamisering i Tunisien. Thouraya hör dock inte till pessimisterna:

– Det går inte att stoppa processen, även de som är religiösa och som tycker att kritiken är för hård försvarar ändå rätten att uttrycka sig fritt.

– Under åren av diktatur har alla haft en bild av sitt Tunisien. Nu när vi har demokrati vill varje grupp slåss för sin egen frihet för att utmana och testa hur långt det är möjligt att gå. Alla retar varandra för att se hur långt de kan gå. Gränserna då? Ja, vi måste lära oss att acceptera varandra och gemensamt sätta gränserna.

AUKTORITÄRA OCH POST-AUKTORITÄRA STATER: FAKTA

Programmet riktar sig till partier vars utrymme begränsas av auktoritära regimer.

Dessa partier har en rad gemensamma utmaningar och externt stöd kan periodvis vara avgörande för partiets fortlevnad. Befolkningen i dessa länder saknar erfarenhet av att leva i ett demokratiskt system och det är därför en utmaning att mobilisera människor till politiskt motstånd. Våld, politiskt motiverade arresteringar och annan form av förföljelse gör det svårt för partier att rekrytera medlemmar och få dem att våga anta en ledande eller synlig roll.

Palmecentret erbjuder de deltagande partierna utbildningar som bygger på erfarenheter från andra länder som har övergått från auktoritärt till demokratiskt styre avser. Bland annat kommer erfarenheten från Tunisien att användas som exempel.

Programmål: Samarbetspartierna har förutsättningar att delta i politisk debatt och verka som aktörer för demokratisering.

Deltagande länder: Burma, Belarus, DR Kongo, Egypten, Tunisien och Västsahara. Tunisien deltar eftersom landet som nybliven demokrati har vissa utmaningar gemensamma med fortsatt auktoritära stater, men också för att det finns viktiga erfarenheter som har ett värde för övriga partier inom programmet.

Det tunisiska partiet Ettakatol samarbetar med Socialdemokraterna i Örebro och Uppsala län. Samarbetet, som inleddes efter revolutionen 2011, pågår i tre år och är en del av programmet postauktoritära stater.

– Det fanns framför allt ett behov av att bygga upp organisationen och få kunskap om hur man bedriver parti-verksamhet. Vi hade sedan tidigare haft ett långvarigt samarbete med Filippinerna och därför blev vi tillfrågade om vi kunde göra något tillsammans med Ettakatol, berättar Bertil Kinnunen hos Socialdemokraterna i Uppsala län.

Mycket av stödet handlar om kunskap i konkreta organisationsfrågor som hur man bygger upp lokalavdelningar, utbildar valledare och introducerar nya medlemmar.

– Vi kan inte säga ”så här ska ni göra!”, vad vi kan göra är att dela med oss av våra erfarenheter om hur vi bygger ett parti och jobbar med interndemokrati.

Andra frågor har gällt hur man praktiskt planerar en kongress och hur ett parti kan finansiera sin verksamhet.

– Men man får inte glömma bort att förutsättningarna skiljer sig åt mellan olika länder. Det går inte att göra en blåkopiering av Sverige, ingenstans i världen kan man arbeta precis som vi gör.

Liandro
Mensah.

UNGA POLITIKER I AFRIKA

DE ÄLDRE ÄR RÄDDA FÖR ATT VI SKA TA ÖVER

SYDAFRIKA. Afrikas befolkning är yngst i världen, men kontinentens politiker är till åren komna. Nu får unga politiker stöd för att öka sitt politiska inflytande och bli goda, demokratiska ledare.

EN UNG MAN vid bordet i hörnet begär ordet:

– Kvinnor behövs på strategiska positioner, men vi behöver kompetenta kvinnor, inte vilka kvinnor som helst, säger han.

Temperaturen i det redan varma konferensrummet stiger några grader och högljudda invändningar hörs från flera av kvinnorna i rummet:

– Men det gäller ju män också!

Vi befinner oss på ett konferenscenter några

mil utanför Johannesburg där 38 unga politiker från Sydafrika, Zimbabwe, Moçambique och Namibia är i färd med att diskutera jämställdhet och könsdiskriminering inom politiken. Kring de runda borden i salen viftas det nu med många händer och utbildningsledaren Bandile Sizani som står i mitten av rummet försöker se till att alla får komma till tals. Det är tydligt att synen på kvinnor som politiska ledare skiljer sig åt mellan deltagarna. En sydafrikansk kille räcker upp handen.

– I politiken måste man kompromissa och kvinnor kan inte kompromissa.

Återigen hörs protester från de kvinnliga deltagarna. Bandile Sizani bryter in med en kommentar:

– Vårt samhälle har fått oss att tro att man inte kan ha kvinnor på vissa positioner. Men det handlar om tradition och traditioner är föränderliga.

Personerna i rummet är några av deltagarna i Program for Young Politicians in Africa (PYPA), som drivs av Palmecentret i samarbete med Centerns Internationella Stiftelse (CIS) och Kristdemokratiskt Internationellt Center (KIC). Det här är tredje och sista gången de unga politikerna träffas inom ramen för programmet. Under en veckas tid ägnar de sig åt ämnen som jämställdhet, diskriminering och korruption. Vid tidigare utbildningstillfällen har de studerat allt från politiska ideologier och grundläggande nationalekonomi till ledarskap och kommunikation.

MÅLET MED PROGRAMMET är att unga människor ska öka sitt politiska inflytande och bli goda, demokratiska ledare.

– Jag har lärt mig mycket om ledarskap och kommunikation, och att artikulera vår politik på ett sätt som andra förstår. Jag har också tränat på att tala offentligt, att vara avslappnad och rakt på sak, säger Nombeko Mazwi från ANC:s ungdomsförbund.

Vid 32 års ålder räknas hon fortfarande som ungdom inom politiken. Trots att Afrika är den yngsta världsdelen med två tredjedelar av befolkningen under 35 år, är medelåldern bland de folkvalda hög. I till exempel Zimbabwe är endast tre procent av parlamentsledamöterna yngre än 35 år och presidenterna i Sydafrika, Zimbabwe, Moçambique och Namibia har alla passerat 70-årsstrecket. Enligt Nombeko Mazwi innebär det att politiker har dålig koll på unga människors problem, som hög arbetslöshet och dålig kvalitet på utbildningen i landets skolor.

– När unga har en åsikt eller vill ändra systemet blir de äldre politikerna rädda för att vi ska ta deras platser. De vet inte hur unga människor tänker. Så mycket har förändrats sedan de själva var unga, fortsätter Nombeko Mazwi.

Gemensamt för de länder som deltar i PYPA är att de domineras av ett parti som ofta får mer än 60 procent av rösterna. Allianser och samarbeten med andra partier förekommer sällan, trots att de ideologiska skillnaderna mellan partierna är små.

” När unga har en åsikt eller vill ändra systemet blir de äldre politikerna rädda för att vi ska ta deras platser. De vet inte hur unga människor tänker. Så mycket har förändrats sedan de själva var unga.

Nombeko Mazwi, ANC:s ungdomsförbund.

Ett av PYPA:s delmål är därför att deltagarna ska engagera sig i alliansbygge. I programmet blir representanter från oppositionspartier tvungna att samarbeta, vilket orsakade stora spänningar i början. 26-åriga Liandro Mensah från Namibia kunde inledningsvis inte ens komma överens med sina politiska motståndare om grundläggande fakta om Namibia. Men genom olika gruppaktiviteter där deltagarna tillsammans fick representera sitt land har de kommit varandra närmare.

– Vi har insett att vi först och främst är namibier, oavsett politisk hemvist. Vi som är unga

måste vi tala med en röst, eftersom vi möter samma utmaningar och har samma förhoppningar, säger Liandro Mensah.

Det han har lärt sig genom PYPA vill Liandro föra vidare till andra unga namibier.

– Jag kan inte åka hem med all denna kunskap och inte använda den. Jag vill försöka hitta finansiering till en förkortad version av PYPA, anpassad till unga människor på landsbygden. De behöver till exempel lära sig hur man håller ett möte, eller förstå vad politikerna menar när de talar om statsbudgeten.

Även Nombeko Mazwi och ANC:s ungdomsförbund har planer på att utbilda ungdomar från alla partidistrikten med utgångspunkt från PYPA:s kursmaterial.

UTBILDNINGSPROGRAMMET PYPA genomförs i tre regioner: södra Afrika, Östafrika och Västafrika. Palmecentret ansvarar för programmet i södra Afrika där man samarbetar med den sydafrikanska organisationen Education and Training Unit (ETU), som har utvecklat kursmaterialet och håller i utbildningarna.

– Det viktigaste i vårt samarbete med Palmecentret är det förtroende vi byggt upp mellan oss och som gör att vi kan driva programmet. Utbildningarna är dessutom ett gott exempel för människor i Afrika på hur oppositionspartier kan samarbeta. De tre svenska partierna har ju lagt sina politiska skillnader åt sidan för att arbeta tillsammans till gagn för unga afrikanska politiker, säger Beatie Hofmeyr från ETU.

De unga politiker som nu har avslutat den första omgången av PYPA är också överens om hur viktigt programmet har varit. Eller som Nombeko Mazwi från ANC:s ungdomsförbund uttrycker det:

– Jag vill hjälpa mitt land framåt och vara delaktig i beslutsfattandet. Därför har PYPA varit en oerhört bra erfarenhet för mig.

UNGA POLITIKER I AFRIKA: FAKTA

Program for Young Politicians in Africa (PYPA) är ett utbildningsprogram som riktar sig till unga politiker från elva afrikanska länder. Syftet är att bidra till ett mer demokratiskt, representativt och icke-diskriminerande politiskt system i Afrika.

Programmet ska ge unga politiker kapacitet att, bland annat, sätta ungdomsfrågor på den politiska dagordningen, förstå ekonomisk och social utveckling, bygga en demokratisk partikultur, vara goda kommunikatörer och demokratiska ledare samt nätverka med andra unga politiker.

PYPA genomförs i tre omgångar mellan 2012 och 2015 i tre olika regioner: södra Afrika, Östafrika och Västafrika. Alla partier som har minst tre procent av platserna i de nationella parlamenten är välkomna att sända delegater från sina ungdomsorganisationer. Varje omgång består av tre utbildningstillfällen under en ettårsperiod. Programmet innehåller dessutom projektarbeten. Deltagarna studerar bland annat grundläggande nationalekonomi, demografi, internationella relationer, ledarskap, kommunikation och konfliktlösning.

PYPA drivs av tre svenska organisationer: Olof Palmes Internationella Center, Centerns Internationella Stiftelse (CIS) och Kristdemokratiskt Internationellt Center (KIC), med finansiering från Sida. Programmet genomförs av afrikanska utbildningsorganisationer och internationella organ.

Palmecentret ansvarar för programmet i södra Afrika tillsammans med den sydafrikanska organisationen Education and Training Unit (ETU). 38 deltagare som representerar elva olika partier deltog under den första omgången 2012–2013. I hela Afrika deltog sammanlagt 118 unga afrikanska politiker.

Programmål: Deltagarna har ökat sitt deltagande och inflytande i programländernas politik samt stärkt sin kapacitet vad gäller demokratiskt ledarskap.

Deltagande länder: Kenya, Tanzania, Uganda, Benin, Burkina Faso, Mali, Niger, Moçambique, Zimbabwe, Namibia och Sydafrika.

DEMOKRATI – ARBETE PÅGÅR

OM PARTIINRIKTAT DEMOKRATISTÖD

Genom det partiinriktade demokratistödet stödjer Socialdemokraterna och Palmecentret uppbyggnaden av socialdemokratiska systerpartier runt om i världen. Det gör vi både i länder som har demokratiska system, men svaga sådana, och i diktaturer som Belarus och Zimbabwe. Samarbetet fokuserar på utbildning för partiernas ledningar och medlemmar, utveckling av organisationerna och erfarenhetsutbyte. Vi deltar också i ett program som syftar till att stödja utvecklingen mot flerpartisystem i Afrika. Den svenska arbetarrörelsens erfarenhet och kunskap om folkrörelsers roll i demokratiarbetet är vår styrka. Svensk arbetarrörelse har själv organiserat och mobiliserat människor som velat åstadkomma förändringar som kommer alla till del. Denna erfarenhet ger unika möjligheter att stödja andra.

www.palmecenter.se

www.socialdemokraterna.se